

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Gîscă Ion și avocatul Ciuru Ion, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 ianuarie 2020, în cauza penală a lui

Gîscă Ion XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 01.08.2019 – 11.09.2019;

Instanța de apel: 04.10.2019 – 15.01.2019;

Instanța de recurs: 09.03.2020 – 23.06.2020;

Asupra recursurilor ordinare declarate de inculpatul Gîscă Ion și avocatul Ciuru Ion, în numele inculpatului, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, din 11 septembrie 2019 Gîscă Ion a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c) d) Cod Penal și condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 140 ore.

S-a dispus transmiterea bunurilor materiale, ce se aflau la păstrare conform recipisei (f.d. 78), proprietarului Neamțu Vladimir și scoaterea automobilului de marca „Hyundai Matrix”, n/î XXXXX, VIN XXXXX, de sub sechestru.

2. Pentru a se pronunța cu sentința, prima instanță, *în procedură prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, a reținut că:

Gîscă Ion, la începutul lunii aprilie 2019, pe timp de noapte, acționând intenționat, din interes material, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, știind că stăpânii nu

sunt acasă, sărind gardul, a pătruns în gospodăria lui Neamțu Vladimir, situată în s. Corlăteni, r. Rîșcani, apoi, prin forțarea ușii de intrare, a pătruns în casă, de unde a sustras pe ascuns bunuri materiale în sumă totală de 11036 lei, prin ce i-a cauzat lui Neamțu Vladimir daune în proporții considerabile, și anume: un aparat de sudat, confecționat manual, în valoare de 1500 lei; 3 foarfece de tăiat vița de vie în valoare de 150 lei; 2 lopeți de curățat zăpada în valoare de 150 lei; 30 litri de miere de albi în valoare de 30 lei pentru un litru; 7 sticle cu volum 0,5 litri cu miere și 8 sticle cu volum de un litru cu miere în valoare de 500 de lei; un polizor unghiular mic în valoare de 500 lei; 12 discuri pentru polizor „Titan abraziv” în valoare de 144 lei; 6 discuri pentru polizor „Luga abraziv” în valoare de 72 lei; un fereastrău pentru traforaj în valoare de 900 lei; un aparat Multecooker „Scarlet” în valoare de 600 lei; 3 pistoale de vopsit „Enhel” în valoare de 600 lei; 6 discuri de șlefuit beton în valoare de 72 lei; 2 burghiere în valoare 60 lei; o căldare din masă plastic cu volum 30 litri, în valoare de 50 lei; 2 căldărușe din masă plastică cu volum de 3 litri, în valoare de 90 lei; 30 m de cablu electric 3x2,5 ПBC în valoare de 420 lei; 15 prize-întrerupătoare în valoare de 375 lei; 3 tuburi cu silicon în valoare de 90 lei; o nivelă în valoare de 60 lei; o mașină de frezat „Maxwell” în valoare de 150 lei; o cutie pentru automat electric exterior, tablou de siguranță 4 module în valoare de 70 de lei; 4 perii de vopsit, la preț de 140 lei; 3 perii de vopsit la preț de 21 lei; 2 bobine de ață în valoare de 30 lei; 11 fittinguri pentru apeduct la preț de 165 lei; 3 ciocane din cauciuc la preț de 120 lei; 2 perii din sârmă metalică la preț de 12 lei; 6 seturi a câte 100 de hamuturi plastic de culoare alba la preț de 90 de lei; 2 seturi a câte 100 de hamuturi plastic de culoarea neagră la preț de 30 de lei; 2 perechi de ochelari de siguranță la preț de 35 lei; un ventilator pentru calculator în valoare de 60 lei; 7 cutii cu electrozi în valoare de 100 lei; un topor metalic în valoare de 120 lei; 2 seturi a câte 30 de clește de rufe din lemn în valoare de 10 lei; 2 seturi a câte 40 de clește de rufe plastic în valoare de 10 lei; o lentă din materie pentru construcție în valoare de 12 lei; un filtru de aer pentru automobile în valoare de 5 lei; 14 mănuși de construcție în valoare de 140 lei; 2 rulou de vopsit în valoare de 60 lei; un șpaclu în valoare de 80 lei; 3 pachete a câte 5 discuri pentru polizor în valoare de 36 lei; 11 discuri pentru polizor în valoare de 132 lei; un pachet cu bolduri „N-6” în valoare de 35 lei; 2 cutii cu roti de la scaun în valoare de 20 lei; 2 ciocane din metal în valoare de 140 lei; un telefon staționar „Panasonic” în valoare de 80 lei; 10 pachete de

discuri „Almaz” în valoare de 1500 lei; 2 discuri de tăiat beton în valoare de 400 fiecare.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod Penal – *furtul săvârșit prin pătrundere în încăpere, în alt loc pentru depozitare sau în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

La caz, au fost administrate suficiente probe ce au permis concluzionarea că Gîscă Ion este vinovat în cele incriminate lui și că fapta incriminată se încadrează în norma materială, vinovăția fiind dedusă din: declarațiile inculpatului și ale părții vătămate (f.d. 44 și 106), procesele-verbale de cercetare la fața locului din 06.04.2019 și 16.04.2019 (f.d. 17-25, 38-41), procesul-verbal de efectuare a percheziției din 18.06.2019 (f.d. 55-62), procesul-verbal de ridicare a bunurilor materiale din 20.06.2019 (f.d. 64-74).

La individualizarea pedepsei s-a ținut cont de faptul că:

- infracțiunea se atribuie la categoria celor mai puțin grave, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani;

- nu au fost stabilite circumstanțe ce ar agrava răspunderea penală și că sunt prezente circumstanțele atenuante: *recunoașterea vinovăției și căința sinceră*; inculpatul se caracterizează pozitiv la locul de muncă și că are la întreținere doi copii minori;

- partea vătămată a depus cerere prin care indică că nu are pretenții materiale față de inculpat.

În cadrul urmăririi penale corpurile delictive au fost restituite proprietarului Neamțu Vladimir, conform recipisei din 20.06.2019 (f.d.78).

De asemenea, a fost pus sechestru pe automobilul de model „Hyndai Matrix” cu n/î XXXXX, instanța dispunând scoaterea bunului de sub sechestru pe motiv că din învinuirea adusă nu rezultă că infracțiunea a fost săvârșită cu ajutorul automobilului nominalizat sau că acest bun a fost folosit direct la săvârșirea infracțiunii.

3. Împotriva sentinței, apel, în termenul legal, a declarat procurorul Gaugaș Olga solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gîscă Ion să fie condamnat la amendă în mărime de 800 unități convenționale și să fie dispusă confiscarea contravalorii automobilului de model „Hyndai Matrix” cu n/î XXXXX,

deoarece inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră și greșit s-a apreciat că automobilul nu a fost folosit direct la săvârșirea infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 ianuarie 2020 a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care s-a dispus confiscarea contravalorii automobilului de model „Hyndai Matrix” cu n/î XXXXX, în mărime de 50000 lei.

În rest sentința fiind menținută.

4.1. Instanța de apel și-a motivat soluția adoptată prin faptul că cerințele apelantului privind greșita individualizare a pedepsei stabilite lui Gîscă Ion este inadmisibilă, individualizarea pedepsei fiind făcută în conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei.

Totodată, argumentele apelantului cu referire la confiscarea contravalorii bunului folosit la comiterea infracțiunii au fost apreciate ca fiind întemeiate, ele bazându-se pe prevederile art. 106 Cod penal, or bunul a fost înstrăinat la 23 iulie 2019 unui cumpărător de bună-credință și că în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei s-a constata cu certitudine că inculpatul a folosit automobilul de model „Hyndai Matrix” cu n/î XXXXX, la deposedarea ilegală a bunurilor ce aparțin lui Neamțu Vladimir.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, recursuri ordinare, în termen, au declarat inculpatul și avocatul Ciuru Ion, în numele inculpatului.

Recurenții critică hotărârea sub aspectul greșitei aplicări a prevederilor art. 106 Cod penal raportate la prevederile art. 158 Cod penal, motivând că automobilul de model „Hyndai Matrix” cu n/î XXXXX, nu a fost recunoscut în calitate de corp delict și că lui Gîscă Ion nu i se incriminează folosirea acestui obiect la săvârșirea infracțiunii.

În drept, recursurile ordinare se întemeiază în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază.*

6. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, din motiv că sunt vădit neîntemeiate, și argumentând că instanța de apel a adoptat o soluție în conformitate cu prevederile legale, neconstatându-se erorile de drept invocate de recurenți.

7. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea

necesită a fi admise, cu casarea totală a hotărârii atacate și menținerea sentinței primei instanțe, deoarece apelul a fost greșit admis, din următoarele considerente.

Prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală stipulează că *judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.*

Din interpretarea normelor expuse supra, rezultă că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total sau parțial, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale și la greșita admitere a apelului, menținând hotărârea primei instanțe.

De asemenea, în lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs fiind obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Sub acest aspect, la caz, se atestă că instanța apel a comis erori de drept, ce nu permit preluarea concluziilor acesteia și că hotărârea primei instanțe este una în concordanță cu legislația națională și jurisprudența națională și CtEDO, apelul procurorului fiind greșit admis.

Prima instanță a stabilit că automobilul de model „Hyundai Matrix”, cu n/î XXXXX nu poate fi suspus confiscării speciale și că sechestrul pus asupra urmează a fi scos din motiv că el nu a fost obiect ce a servit direct la săvârșirea infracțiunii, lui Gîscă Ion nefiindu-i adusă o învinuire în acest sens.

Declarând apel, procurorul nu a prezentat noi probe și nu a invocat noi circumstanțe, motivând că *„Furtul se consideră consumat din momentul în care făptuitorul, intrând în posesia ilegală asupra bunurilor altei persoane, obține posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acestea la dorința sa. După transportarea cu automobilul de model „Hyundai Matrix”, cu n/î XXXXX, la domiciliu*

său a bunurilor scoase în drum din gospodăria lui Neamțu Vladimir, inculpatul a obținut posibilitatea reală de a se folosi și de a dispune de aceste bunuri la dorință.”.

În continuare instanța de apel a preluat motivele apelantului, dispunând confiscarea contravalorii automobilului de model „Hyundai Matrix” cu n/î XXXXX, și fără a respinge concluziile primei instanțe, a conchis netemeinicia hotărârii prin ce a adus atingere dreptului la un proces echitabil, or constatările instanței ierarhic-inferioare trebuie să fie contrazise de constatările instanței judecătorești superioare, în caz contrar, ele trebuie considerate ca fapte stabilite (hotărârea CtEDO *Grădinar versus Republica Moldova*).

Adoptând și pronunțând hotărâre de confiscare a contravalorii automobilului de model „Hyundai Matrix”, cu n/î XXXXX, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că *judicarea cauzei se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu* (art. 325 Cod de procedură penală) și, prin urmare, toate chestiunile asupra cărora instanțele de judecată sunt obligate să se expună, în conformitate cu prevederile art. 385, 394 și 397 Cod de procedură penală, inclusiv chestiunea cu privire la confiscarea specială, nu trebuie să depășească limitele învinuirii aduse.

Gîscă Ion a fost pus sub învinuire și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal în următoarele circumstanțe: la începutul lunii aprilie 2019, pe timp de noapte, acționând intenționat, din interes material, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Neamțu Vladimir și, prin forțarea ușii, a sustras pe ascuns bunuri materiale în sumă totală de 11036 lei, cauzând proprietarului daune în proporții considerabile.

Actul judecătoresc cu privire la starea de fapt, a căpătat autoritatea lucrului judecat la 26 septembrie 2019, prin necontestare de părți.

Prin ordonanța din 20 iunie 2019, au fost recunoscute în calitate de corpuri delict **doar** bunurile sustrase de la partea vătămată, ele fiind restituite proprietarului de drept (f.d. 74-75 și 78, vol. I).

Din cele menționate supra, se statuează că lui Gîscă Ion nu i-a fost incriminat și stabilit că ar fi folosit automobilul de model „Hyundai Matrix”, de culoare verde închis, cu n/î XXXXX, la săvârșirea infracțiunii și că acest bun nu a fost recunoscut în calitate de corp delict, în conformitate cu prevederile art. 158 Cod de procedură penală, drept

obiect al săvârșirii infracțiunii, astfel că soluția adoptată de instanța de apel depășește limitele învinuirii.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probe cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal*, or, atunci când unei instanțe ierarhic superioare i se cere să examineze o cauză atât în fapt, cât și în drept ea nu poate, ca o chestiune ce ține de un proces echitabil, să determine, în mod corespunzător, acele chestiuni fără o evaluare directă a probelor oferite (hotărârea CtEDO *Popovici versus Republica Moldova*).

Lecturând hotărârea recurată, se constată că instanța de apel și-a motivat soluția prin trimitere la materialele cauzei (*procesul-verbal de sechestrul (f.d. 32, vol. I), încheierea din 26 iulie 2019 (f.d. 130-131, vol. I), scrisoarea Agenției Servicii Publice din 01 August 2019, cu nr. 03/01-5637 (f.d. 176, vol. I) și declarațiile lui Gîscă Ion făcute în calitate de învinuit și inculpat*).

Din analiza textului procesului-verbal al ședinței de judecată (f.d. 214-216, vol. I) rezultă că apelantul nu a făcut referire la probe ce ar răsturna concluziile de primă instanță, în partea ce ține de soluționarea chestiunii legate de confiscarea specială, și instanța nu a cercetat careva probe în acest sens.

Astfel, instanța de apel, judecând apelul și stabilind temeinicia acestuia, fără cercetarea probelor, la care face referire în decizia sa, a pronunțat o hotărâre de dispunere a confiscării contravalorii bunului folosit în calitate de *instrumentum sceleris*, soluție care conține o eroare de drept, deoarece o motivare a unei atare soluții trebuie să rezulte și dintr-o administrare legală a probelor.

De asemenea, concluzionând asupra necesității confiscării speciale a contravalorii automobilul de model „Hyundai Matrix”, de culoare verde închis, cu n/î XXXX, instanța de apel nu a stabilit dacă măsura de confiscare corespunde gravității situației create și nu a verificat această situație prin prisma principiului proporționalității care presupune ca limitarea să fie prevăzută de lege, să protejeze un interes legitim și să fie necesară într-o societate democratică (hotărârea CtEDO *Ismaylov versus Federația Rusă*).

Din materialele cauzei se reține că, inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, din interes material, și care atentează la relațiile ce reglementează dreptul de proprietate.

Pentru fapta comisă, a fost condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității, or el a recunoscut vina, sincer s-a căit de cele comise, prin comportamentul său a contribuit la examinarea cauzei în termeni restrânși și a restituit bunurile sustrate părții vătămate, ultimul neînaintând pretenții de ordin material, are la întreținere și educație doi copii minori, se caracterizează pozitiv la locul de trai și circumstanțe ce ar agrava răspunderea penală nu au fost stabilite.

Acuzarea nu a prezentat probe ce ar confirma că existentă starea de pericol, creată de lăsarea automobilului de model „Hyundai Matrix”, de culoare verde închis, cu n/î XXXXX, în posesia lui Gîscă Ion, în sensul că acesta l-ar putea folosi din nou la săvârșirea de alte infracțiuni, or, simpla faptă de încălcare a legislației nu este destulă, pentru aplicarea măsurii de confiscare și de folosire a unor lucruri la săvârșirea unei infracțiuni sau împrejurarea că erau destinate acestui scop, în principiu, nu justifică prin ea însăși, dispunerea măsurii confiscării, cu atât mai mult că acest bun nu se mai află în proprietatea inculpatului, înaintate de punerea sechestrului (f.d. 176, vol. I).

De asemenea, prin infracțiune a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile în sumă de 11036 lei, iar contravaloarea automobilului de model „Hyundai Matrix”, de culoare verde închis, cu n/î XXXXX, este de 50000 lei, constatându-se o vădită disproporționalitate față de natura și gravitatea faptei, raportată la contravaloarea bunului supus confiscării (hotărârea CtEDO *Bendenoun versus Franța*).

Deci, instanța de apel, în situația în care nu a dispus de alte circumstanțe decât cele stabilite de prima instanță, greșit a admis apelul procurorului și prin pronunțarea unei noi hotărâri de dispunere a confiscării contravalorii automobilului, a comis o eroare prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, aplicând confiscarea specială, în lipsa a careva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În aceste condiții, Colegiul conchide că, temeiurile la care se referă autorii recursurilor, sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, fapt ce

determină de a admite recursurile, casarea totală a deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe, apelul fiind greșit admis.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Gîscă Ion și avocatul Ciuru Ion, în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 ianuarie 2020, cu menținerea sentinței Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, din 11 septembrie 2019 în cauza penală a lui **Gîscă Ion XXXXX**.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 16 iulie 2020.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu